

LÄÄKETIETEEN LISENSIAATIN TUTKINTO-OHJELMAN OHJAUSSUUNNITELMA

Tampereen yliopiston kandidaatti- ja maisteriopinnoissa on siirrytty 1.8.2012 alkaen oppiainepohjaisesta koulutuksen järjestämistavasta tutkinto-ohjelmien järjestämiseen. Ennen 1.8.2012 aloittaneet opiskelijat opiskelevat koulutusohjelmissa ja syksyllä 2012 ja sen jälkeen aloittavat opiskelijat tutkinto-ohjelmissa. Tampereen yliopiston lääketieteen lisensiaatin tutkinto-ohjelma on yksiportainen noudattaen suomalaisista lääketieteen perustutkinto-ohjelmista tehtyä päätöstä. Tampereen yliopiston koulutus uudistuksen järjestämistapa näkyy lääketieteen lisensiaatin tutkinnossa seuraavasti:

- Vuosina 2007 - 2009 lääketieteen lisensiaatin tutkinnossa aloittaneet opiskelijat valmistuvat lääketieteen lisensiaatin koulutusohjelmasta.
- Mikäli opiskelija ei ole valmistunut koulutusohjelmasta 31.7.2015 mennessä, hän valmistuu lääketieteen lisensiaatin tutkinto-ohjelmasta.
- Vuonna 2010 ja 2011 opintonsa aloittaneet siirretään opintohallinnossa lääketieteen lisensiaatin tutkinto-ohjelmaan.

Opiskelijan ohjauksen tasot lääketieteen perustutkinnossa

TaY:n Opetusneuvosto on linjannut ohjauksesta 30.10.2011:

”Ohjaus edistää järjestelmällisillä ja ammattimaisilla tavoilla opiskelun ja oppimisen prosesseja kuten yliopisto-opiskelijan identiteetin ja opiskelutaitojen rakentumista, akateemisen osaamisen ja asiantuntijuuden kehittymistä ja tieteelliseksi toimijaksi kasvamista sekä opiskelua osana elämän kokonaisuutta. Ohjauksen kohteena ei siis ole opiskelija eikä hänen toimintansa lopputulos kuten opinnäytetyö, vaan ne prosessit, joissa syntyvät muun muassa opinnäytetyöt ja tutkinnot. Ohjauksen tarkoituksena on tukea opiskelijan toimijuutta eli kykyä suunnitella, ohjata, toteuttaa ja arvioida omia prosessejaan.”

Ohjauksen perustana yhteisöllisyys

Lääketieteen lisensiaatin tutkinnossa oppiaineet on integroitu vertikaalisti (kliinisiä tieteitä on liitetty perustieteisiin niin, että kliininen aines lisääntyy jatkuvasti opintojen edetessä) noudattaen kansainvälisiä lääketieteen opettamisen suosituksia (Tomorrow's Doctor, CanMeds). Oppimismenetelmänä käytetään ongelmalähtöistä oppimismenetelmää, kliinisen vaiheen oppiminen perustuu kokemukselliseen oppimiseen. Nämä oppimismenetelmät luovat voimakkaan yhteisöllisyyden sekä opiskelijoiden keskuuteen että opiskelijoiden ja opettajien väliseen kanssakäymiseen.

Johdanto-jakso ohjauksen osana

Yhteisöllisyyden rakentaminen aloitetaan opinnot aloittavalla Johdanto-jaksolla, jossa opiskelijat sitoutetaan opiskelumenetelmään ja aloitetaan lääketieteen opiskelijan eettisten arvojen rakentaminen, mille pohjalle opiskelijoiden lääkärin identiteetti ja arvot rakentuvat. Johdanto-

jaksossa toimivat ohjaavat opettajat, tutorit, valitaan yksikön oman, 25 op:n laajuisen lääketieteen opettajan yliopistopedagogian kokonaisuuden suorittaneista, kokeneista opettajista. He aloittavat opiskelijoiden ohjausprosessin opintojen alussa.

PBL-tutorit ohjauksen toimijoina

Keskeinen periaate PBL-periaatteella toimivassa yhteisössä on, että jokainen tutorina toimiva opettaja on ennen kaikkea ryhmän ja sen yksittäisten opiskelijoiden ohjaaja. PBL-ryhmän toiminnan keskiössä on kaksisuuntainen palaute, jota ryhmä antaa omasta toiminnastaan ja jota tutor antaa ryhmän jäsenille.

Jaksojen vastuuhenkilöt ohjaajina

Opetussuunnitelman rungon muodostavat kolmen ja puolen ensimmäisen vuoden aikana integroidut jaksot (yhteensä 22). Tutkinnon kaksi seuraavaa vuotta ovat pääasiassa ohjattua potilastyötä sairaalan eri osastoilla sekä terveystieteissä (= ns. kliiniset jaksot). Kuudennen vuoden kevään päättää Verestysjakso, jossa nostetaan vielä esiin lääkäriyön kannalta keskeisiä kysymyksiä. Jokaisella jaksolla on vastuuhenkilö, jonka puoleen jaksolla opiskeleva opiskelija tai ohjaava tutor kääntyy, mikäli syntyy epäselvyyttä jaksosisällöstä tai suoritustavoista.

Koulutusjohtaja ohjaajana

Jokaisella opiskelijalla on halutessaan oikeus kääntyä koulutusjohtajan puoleen missä tahansa opintoja koskevassa asiassa. Opettajat ja jaksojen vastuuhenkilöt ilmoittavat koulutusjohtajalle, jos opiskelijan opiskelu antaa heille syytä huoleen. Koulutusjohtaja keskustelee opiskelijan kanssa ja sopii hänen kanssaan tavoitteista ja toimintamalleista opintojen eteenpäin viemiseksi.

Opintopäällikkö HOPS-ohjauksen toimijana

Lääketieteen lisensiaatin tutkinnon laajuus on OKM:n ja EU:n määrittelemä. Opinnot sisältävät runsaasti harjoitustöitä, kliinisiä töitä ja potilastapaamisia, joiden järjestäminen edellyttää ennalta sovittua aikataulua. Opinnot on suunniteltu niin, että tiedot, taidot ja lääkärin professionaaliset arvot rakentuvat aikaisemmin opitun varaan. Tästä syystä kaikki opiskelijat noudattavat yhteistä opintosuunnitelmaa. Potilasturvallisuuden takia opinnoissa ei voi edetä, jos opinnoissa on kertynyt vuotta vanhempia rästejä. Sisäisen valvonnan lisäksi lääketieteen opiskelijoiden opintojen suorittamisjärjestystä valvoo Valvira, jonne yksikön opintohallinnon on ilmoitettava ne opiskelijat, jotka ovat saaneet neljännen lukuvuoden opinnot ja kaikki sitä edeltävät opinnot suoritettua. Valviralle on myös ilmoitettava V vuoden opintojen ja tutkinnon suorittaneet. Opintohallinto huolehtii tästä opintopäällikön johdolla.

Mikäli opiskelija jostain syystä joutuu poikkeamaan tai haluaa poiketa yleisetä suoritustavasta, opintopäällikkö tekee hänen kanssaan HOPS:n. Tarvittaessa opintopäällikkö konsultoi koulutusjohtajaa opintojen sisältöön kuuluvissa kysymyksissä. Erityisen vaativissa tilanteissa opintopäällikkö ja koulutusjohtaja käyvät keskustelun yhdessä opiskelijan kanssa.

Ohjaavat opettajat

Lääketieteen yksikkö pilotoi lukuvuonna 2014-2015 onko erityisten ohjaavien opettajien verkostolle tarvetta ohjaustyössä. Yksikkö nimeää kolme kokenutta lääkäriopettajaa, joiden yhteystiedot julkistetaan opiskelijoille. Opiskelijat voivat luottamuksellisesti kääntyä näiden opettajien puoleen keskustelemaan mistä tahansa opintoihinsa tai urasuunnitelmiinsa liittyvästä kysymyksestä. Ohjaavat opettajat eivät raportoi keskustelujen sisältöä eteenpäin. Mikäli he päätyvät suosittelemaan opiskelijalle kääntymistä opintopäällikön, koulutusjohtajan tai yliopiston palvelujen puoleen, he voivat opiskelijan luvalla olla yhteydessä näihin tahoihin ja osallistua jatkokeskusteluihin, jos opiskelija niin toivoo.

Yliopiston opintopsykologin palvelut osana ohjausta

Mikäli yksikön omat ohjaustahot havaitsevat puutteita opiskelijan opiskelunvalmiuksissa, hänelle suositellaan kääntymistä opintopsykologin puoleen.

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö ohjauksen osapuolena

Suurin osa lääketieteen yksikön opettajista ja myös koulutusjohtaja ovat lääkäreitä. Kaikissa ohjaustilanteissa opiskelijoille korostetaan, että lääkärin ammatista huolimatta opettajat ovat opiskelijan ohjaajia ja opettajia, mutta eivät ryhdy hoitosuhteeseen opiskelijan kanssa. Mikäli hoidon tarvetta ilmenee, opiskelija ohjataan YTHS:n vastaanotoille. Koulutusjohtaja on neuvotellut YTHS:n yleisterveyden ylilääkärin kanssa vaikeiden hoito-ohjaustilanteiden toteuttamisesta, Tällaisia ovat esimerkiksi vaikeaoireiset syömishäiriöt ja äkillisesti ilmenevät psyykkiset oireet.

Opiskelijat ohjaajina

Tampereen lääketieteen opiskelijoille leimallista on voimakas yhteisöllisyys, joka ilmenee vastuuna opiskelijatoverien hyvinvoinnista ja oppimisesta. Opiskelijat tukevat toisiaan ja voivat luottamuksellisesti kysyä neuvoa ja ohjata toisiaan opettajien ja koulutusjohtajan ohjaukseen.

Opinnäytetöiden ohjaus

Lääketieteen lisensiaatin tutkinnon opinnäytetyö, syventävät opinnot, tehdään dosenttitasoisena ohjaan ohjauksessa. Suurin osa opiskelijoista liittyy useiksi vuosiksi ao. ohjaan tutkimusryhmään tehdessään työn kokeellista tai kliinistä osuutta. Syventävien ohjaamiseen liittyviä kysymyksiä käsitellään tutkinnonsuunnittelutoimikunnassa (yksikön HOPS-toimikuntaa vastaava toimielin).

Ohjaussuunnitelman kehittäminen ja päivitys

Lääketieteen perustutkinnon ohjausvastaavana toimiva koulutusjohtaja on raportoinut tutkinnonsuunnittelutoimikunnassa ohjaussuunnitelman kehitystyöstä. Lukuvuoden 2014/2015 lopussa ohjaussuunnitelman toimivuutta, erityisesti ohjaavien opettajien pilotointiosuutta, tarkastellaan uudelleen toimikunnassa.

Kaavio ohjauksen osapuolista:

